

Nacionālais kino
centrs

TV pirmizrāde Simtgades filmām “Laika tilti” un “Kurts Fridrihsons”

Publicēts: 18.04.2019.

Lieldienu laikā televīzijas pirmizrādi LTV1 ēterā piedzīvos divas Nacionālā Kino centra programmā “Latvijas filmas Latvijas simtgadei” tapušas dokumentālās filmas – “Laika tilti” un “Kurts Fridrihsons”. “Laika tilti” (18. aprīlī) ir stāsts par Baltijas poētisko dokumentālo kino un cilvēka dvēseles meklējumiem pagātnē un tagadnē, savukārt “Kurts Fridrihsons” (21. aprīlī) vēsta par spēju saglabāt sevi mākslā un neliekt muguru graujošai sistēmai.

Pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados, pateicoties tā sauktajam Hruščova atkusnim, jauni dokumentālisti Latvijā, Igaunijā un Lietuvā izaicināja sava laika propagandas kino tradīcijas un Hroniku pārvērta Mākslā. *Laika tilti* ir stāsts par Baltijas poētisko dokumentālo kino un cilvēka dvēseles meklējumiem mākslā – no Lietuvas miglas pa aizlijušām pļavām līdz Latvijas zvejnieku ciematiem. No nāvinieku kameras Rīgas cietumā līdz zvaigžņu pētniekiem Izraēlas tuksnesī. No saulgriežu uguns kuriem Igaunijas

salās līdz [235 000 000](#) sejmā aiz Dzelzs priekškara. Laiks iet, bet mēs joprojām dzīves nogriežņos kļūstam tikai par desmit minūtēm vecāki. Kā leģendārie poētiskā kino režisori – Hercs Franks, Uldis Brauns, Henriks Šablevičius, Andress Sēts, Aivars Freimanis, Ivars Seleckis, Robertas Verba un Marks Sosārs ar savām filmām prata iemīt pēdas starp debesīm un zemi? Ko viņi domāja? Kā vecmeistariem izdevās savu filmu centrā nolikt cilvēku, lai meklētu atbildes nevis padomju, bet cilvēcības vēsturei svarīgajiem jautājumiem? Filma ir Baltijas valstu kopražojums, tā producēta studijā *VFS Films*. Režisori – Kristīne Briede un Audrius Stonis. Producents – Uldis Cekulis.

Dokumentālā filma *Kurts Fridrihsons* savukārt ir personisks rakstnieces Gundegas Repšes stāsts par mākslinieku, garīgo skolotāju, autsaideru, ieslodzīto un nonkonformistu Latvijas vēstures likločos. Kurta Fridrihsona personība bija spilgta un nepakļāvīga. Dokumentālās filmas autori vērtē, ka varbūt viņa personības starojums pat pāraudzis viņa mākslas nozīmi. Kurts Fridrihsons bija uzskatāms padomju realitātes pretstats – viņš iemiesoja pirmskara civilizētās Eiropas šarmu un vieglumu; lai ko viņš darītu, tajā bija daļiņa brīvās, pazaudētās Latvijas. Tiem, kuri nespēja samierināties ar padomju sistēmu, Kurts Fridrihsons bija paraugs un iedvesmotājs. “Jo lielāka distance šķir Fridrihsona fizisko esamību no šodienas, jo reljefāk ieraugāms viņa personības savrupais un izcilais spēks,” saskata filmas autori. Dokumentālo filmu veidojusi studija *Sibīrijas bērni*, režisore un producente Dzintra Geka, scenārija autore Gundega Repše. Kurta Fridrihsona tēlā iejuties Valmieras teātra aktieris Tāļivaldis Lasmanis.

18. aprīlī plkst. 21:45 LTV1 – dokumentālā filma *Laika tilti*, 21. aprīlī plkst. 19:05 dokumentālā filma *Kurts Fridrihsons*. Abas filmas septiņas dienas pēc televīzijas ētera būs iespējams noskatīties arī sabiedrisko mediju satura atskaņotājā [REPLAY.lv](#).

<https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/tv-pirmizrade-simtgrades-filmam-laika-tilti-un-kurts-fridrihsons>